

Fundusze Europejskie

**Projekt zmiany
programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027
w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego**

28 listopada 2025 r.

19 września 2025 r.

Publikacja rozporządzeń, zmieniających rozporządzenia w sprawie EFRR i EFS+:

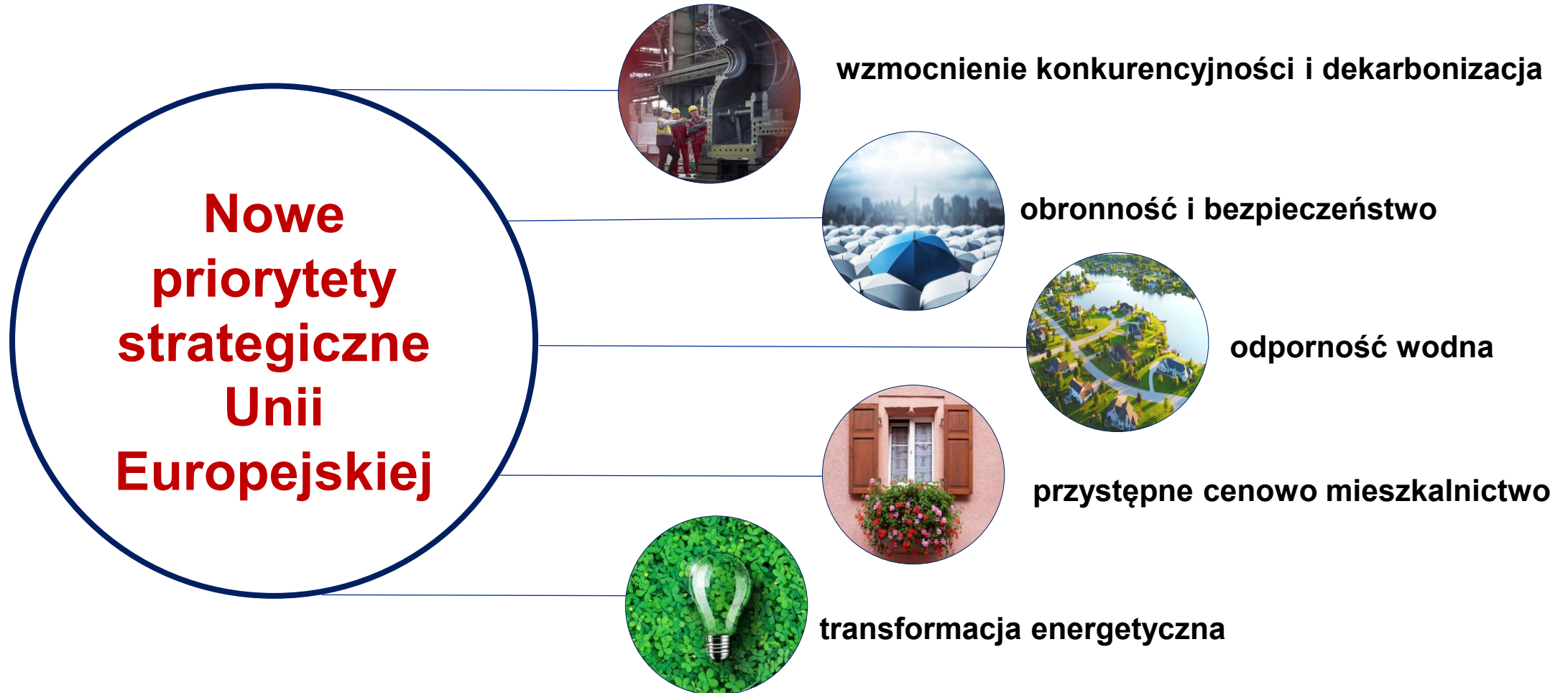
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2025/1913 z dnia 18 września 2025 r.** w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/1057 ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie wyzwaniom strategicznym – **dotyczy EFS+**,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) **2025/1914 z dnia 18 września 2025 r.** w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego – **dotyczy m.in. EFRR.**

(data wejścia w życie: 20 września 2025 r.)

2. etap przeglądu śródkresowego – uwzględnienie w programach **celów strategicznych** Unii Europejskiej

Nowe priorytety strategiczne Unii Europejskiej

Utworzenie nowych Celów Szczegółowych EFRR

CP 1

CS 1.7 zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania

CP 2

- **CS 2.5 (modyfikacja dotychczasowego CS)** wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej
- **CS 2.11** wspieranie dostępu do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań
- **CS 2.12** wspieranie rozbudowy połączeń wzajemnych oraz powiązanej infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej, magazynowej i pomocniczej, a także ochrony krytycznej infrastruktury energetycznej oraz rozwoju infrastruktury ładowania

CP 3

CS 3.3 rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej

CP 4

CS 4.7 wspieranie dostępu do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań

CP 5

- CS 5.3** wspieranie zintegrowanego rozwoju terytorialnego poprzez dostęp do przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań na wszystkich rodzajach terytoriów
- **CS 5.4** zapewnianie gotowości cywilnej na wszystkich rodzajach terytoriów

Wsparcie
w oparciu o strategię
terytorialne

Nowe CS są programowane w **odrębnych Priorytetach EFRR**, zgodnie z Celami Polityki

Nowe obszary priorytetowe w EFS+

CP 4

CS 4 a)–g)

Art. 12 c - Wspieranie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa

CS 4 a)–g)

Art. 12 d - Wsparcie na dostosowanie się do dekarbonizacji

Wsparcie w ramach **CS 4 a)–g)** w odrębnych
Priorytetach EFS+

Zachęty do dostosowania programów do celów strategicznych UE

Podstawowe warunki udzielenia zachęt:

- realokowanie na nowe Priorytety min. 10% alokacji zasobów programu
- przedłożenie zmienionego programu do Komisji Europejskiej do dnia 31 grudnia 2025 r.

- 1. Wyższe stopy dofinansowania dla dedykowanych priorytetów** – możliwość zwiększenia maksymalnej stopy dofinansowania **dla priorytetów, realizujących cele strategiczne UE, o 10 punktów procentowych** powyżej mającej zastosowanie stopy dofinansowania, nie przekraczając jednak 100%,
  - dla regionów graniczących z Rosją, Białorusią lub Ukrainą – **dla wszystkich priorytetów programów**

Zachęty do dostosowania programów do celów strategicznych UE

2. **Dodatkowa jednorazowa zaliczka w wysokości 20% alokacji na nowe priorytety** - wypłacana w terminie 60 dni od przyjęcia przez Komisję decyzji zatwierdzającej zmianę programu.
3. **Dodatkowa jednorazowa zaliczka w 2026 r.** w wysokości **1,5%** środków programu (w przypadku regionów graniczących z Rosją, Białorusią lub Ukrainą – zwiększenie zaliczki do **9,5%** środków programu).
4. **Wydlużenie terminów:**
  - kwalifikowalności wydatków i umorzenia zobowiązań o dodatkowy rok tj. do 31 grudnia 2030 r.,
  - w zakresie stosowania wymogów dotyczących ram wykonania, zarządzania finansowego, sprawozdawczości i ewaluacji o rok, tj. wskazane dotychczas terminy będą odnosić się do tej samej daty roku następnego. Dodatkowo, ostatnim rokiem obrachunkowym będzie okres od 1 lipca 2030 r. do 30 czerwca 2031 r. (dotychczas: od 1 lipca 2029 r. do 30 czerwca 2030 r.).

Uproszczenia/elastyczności/dodatkowe korzyści

1. Wprowadzenie możliwości finansowania inwestycji produkcyjnych w dużych przedsiębiorstwach - w następujących sytuacjach:

- gdy przyczyniają się do realizacji **STEP** w ramach CP 1 (tj. CS 1.6) i CP 2 (tj. CS 2.9);
- gdy przyczyniają się do realizacji **nowego CS w CP1** (tj. CS 1.7);
- gdy przyczyniają się do realizacji **ważnego projektu stanowiącego przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania** uznanego przez Komisję za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz z uwzględnieniem komunikatu Komisji z dnia 25 listopada 2021 r. „Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania”, skupiając się jednak nadal na MŚP;
- gdy ułatwiają **dostosowanie przemysłu związane z dekarbonizacją** procesów produkcyjnych i produktów.

Uproszczenia/elastyczności/dodatkowe korzyści

2. Elastyczność w zasadach koncentracji tematycznej:

- **EFRR** - kwoty zaprogramowane na ustanowione cele szczegółowe i cele STEP mogą być zaliczane na poczet koncentracji tematycznej dla CP 1 lub CP 2 lub dzielone między te dwa cele;
- **EFS+** - zasobów przydzielonych na odrębne priorytety nie uwzględnia się jako podstawy obliczenia zgodności z wymogami koncentracji tematycznej dla EFS+.

3. Odstępstwa w zakresie wymogów widoczności dla priorytetów obronnych (CS 1.7 i CS 3.3):

- państwo członkowskie nie jest zobowiązane do podawania do wiadomości publicznej danych dotyczących operacji, jeżeli takie ujawnienie jest niedozwolone ze względów bezpieczeństwa lub porządku publicznego. W tym celu państwa członkowskie informują o tym Komisję przed wybraniem operacji do wsparcia;
- Beneficjenci są zwolnieni z obowiązku eksponowania tablic informacyjnych / billboardów / plakatów i organizowania wydarzeń lub działań komunikacyjnych, jeżeli jest to wykluczone ze względów bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Pozostałe kwestie

1. **Brak dodatkowych środków** - na realizację strategicznych priorytetów UE w ramach Polityki Spójności **nie przeznaczono dodatkowych środków**, co oznacza konieczność **dokonania realokacji środków** w ramach programów w celu wsparcia nowych obszarów wsparcia.
2. **31 grudnia 2025 r.** – to ostateczny termin na złożenie uzupełniającej oceny wyników przeglądu śródkresowego oraz zmiany programu w zakresie nowych celów szczegółowych, aby skorzystać z zachęt.

Odpowiedź FEL 2021-2027 na nowe cele strategiczne Unii Europejskiej, zmianę rozporządzeń dla Polityki Spójności 2021-2027 i zdiagnozowane potrzeby regionu:

Zaprogramowanie 5 nowych Priorytetów:

Priorytet XIV Przemysł obronny (EFRR)	Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne (EFRR)	Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna (EFRR)	Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+	Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+

Uwarunkowania programowanego wsparcia w kontekście mających miejsce w ostatnich latach zdarzeń i sytuacji kryzysowych:

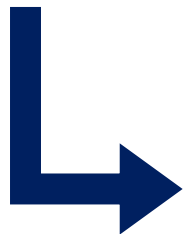
- ✓ szczególnego znaczenia nabiera potrzeba wspierania **rozwoju potencjału infrastrukturalnego w województwie lubelskim zwiększającego jego potencjał obronny w zakresie infrastruktury krytycznej oraz infrastruktury podwójnego zastosowania**, tj. infrastruktury szpitalnej, wodnej, energetycznej czy lotniczej;
- ✓ priorytetowo powinien zostać potraktowany **system ochrony zdrowia**, ponieważ stanowi jeden z najważniejszych filarów polityki obronnej i dostosowania do sytuacji kryzysowych;
- ✓ istotne jest **zwiększenie zdolności produkcyjnych i usługowych przedsiębiorstw działających w sektorach bezpieczeństwa i obronności, jak i tych wytwarzających produkty i usługi podwójnego zastosowania** (zarówno do celów militarnych, jak i cywilnych);
- ✓ komplementarnie do działań infrastrukturalnych konieczne jest podjęcie działań w kierunku **podniesienia kwalifikacji, kompetencji i umiejętności z zakresu obronności, bezpieczeństwa oraz dekarbonizacji**.

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu [1/12]

1 kwietnia 2025 r.

Opublikowanie przez Komisję Europejską propozycji zmiany rozporządzeń dla Polityki Spójności 2021-2027 w kontekście przeglądu śródkresowego

Początek prac nad koncepcją uwzględnienia nowych obszarów wsparcia w programie FEL 2021-2027

(w toku uzgodnień zmian w FEL 2021-2027 w ramach I etapu przeglądu śródkresowego, IZ FEL zadeklarowała Komisji Europejskiej chęć skorzystania z przedmiotowego pakietu zmian w rozporządzeniach)

9 czerwca 2025 r.

XXI posiedzenie KM FEL - przedstawienie Członkom KM FEL propozycji nowych obszarów wsparcia w FEL 2021-2027 w kontekście opublikowanej propozycji zmiany rozporządzeń dla Polityki Spójności 2021-2027

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu [2/12]

26 września 2025 r.

Zarząd Województwa Lubelskiego zaakceptował propozycję nowych obszarów wsparcia w FEL 2021-2027 oraz propozycję realokacji środków na te obszary (aktualizacja w dniu 20 października 2025 r.)

29 września 2025 r.

XXII posiedzenie KM FEL - przedstawienie propozycji nowych obszarów wsparcia w FEL 2021-2027 w związku ze zmianą rozporządzeń dla Polityki Spójności 2021-2027

Październik – listopad 2025 r.

Dialog techniczny z Komisją Europejską:

- **korespondencja** mailowa, kontakty telefoniczne,
- **16 października 2025 r.** – pismo IZ FEL do Pana Raffaele Fitto, Wiceprzewodniczącego Wykonawczego do spraw spójności i reform w Komisji Europejskiej, w sprawie wyrażenia zgody przez Komisję Europejskiej na realokację środków EFRR wdrażanych w formie instrumentów finansowych na interwencję w ramach nowych Priorytetów w programie FEL 2021-2027,
- **30 października 2025 r.** – spotkanie techniczne z Komisją Europejską.

Zmiany w propozycji nowych obszarów wsparcia w FEL 2021-2027 w związku z uwagami Komisji Europejskiej w ramach dialogu technicznego:

1. podział interwencji EFS+ w ramach dotychczas planowanego nowego **Priorytetu XVII** ***Kwalifikacje, kompetencje i umiejętności*** na dwa odrębne nowe **Priorytety**, zgodnie z zakresem wsparcia w art. 12c i art. 12d zmienionego rozporządzenia EFS+, czyli:
  - **Priorytet XVII *Obronność i bezpieczeństwo EFS+*** - obejmujący interwencję, zgodnie z art. 12c rozporządzenia EFS+ „Wspieranie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa” (CS 4a), 4d), 4f), 4g));
  - **Priorytet XVIII *Dekarbonizacja EFS+*** - obejmujący interwencję, zgodnie z art. 12d rozporządzenia EFS+ „Wsparcie na dostosowanie się do dekarbonizacji” (CS 4a), 4d));

2. zmiana zapisu odnoszącego się do **warunków realizacji wsparcia infrastruktury kanalizacyjno-ściekowej w nowym Priorytecie XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne (CS 2.5):**

dotychczas planowano, że te inwestycje będą mogły być realizowane również w aglomeracjach spełniających wymogi dyrektywy ściekowej, na obszarach pozaaglomeracyjnych, a inwestycje realizowane w aglomeracjach nie będą musiały wynikać z KPOŚK;

niemniej jednak w związku z uwagą Komisji Europejskiej, sformułowaną podczas spotkania technicznego, w CS 2.5 w nowym Priorytecie konieczne będzie zastosowanie dotychczasowych zasad udzielania wsparcia, tj.:

„wsparcie będą mogły uzyskać projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od co najmniej 2 tys. do poniżej 15 tys. RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych”;

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu [5/12]

3. zmiana realokacji środków EFRR – Komisja Europejska nie zgadza się na zmniejszenie środków z działań, które uznaje za przyczyniające się do realizacji nowych priorytetów, tj. z kategorii interwencji (KI):

- **043** Budowa nowych energooszczędnych budynków,
- **078** Ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000,
- **079** Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej, dziedzictwo naturalne i zasoby naturalne, zielona i niebieska infrastruktura.

W związku z powyższym, dokonano **modyfikacji realokacji środków w tym zakresie**, która obejmuje:

- rezygnację z realokacji środków w wysokości 3 640 732 EUR z Działania 3.9 *Ochrona bioróżnorodności na obszarach objętych formami ochrony przyrody* (CS 2vii) na nowy Priorytet XVI *Odporna infrastruktura obronna* (CS 3iii) – realokacja ta dotyczyła zmniejszenia alokacji na KI 078 i 079;
- włączenie realokacji środków w wysokości 8 000 000 EUR z Działania 4.1 *Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach* (CS 2i) na nowy Priorytet XV *Bezpieczeństwo wodne i energetyczne* (CS 2v);
- zmniejszenie wartości realokacji o 650 000 EUR (tj. z 6 204 345 EUR na 5 554 345 EUR) z Działania 4.4 *Wspieranie efektywności energetycznej i energooszczędności w ramach IIT* (CS 2i) na nowy Priorytet XVI *Odporna infrastruktura obronna* (CS 3iii) – zmniejszenie dotyczy KI 043;
- zmniejszenie wartości realokacji o 1 000 000 EUR (tj. z 12 382 867 EUR na 11 382 867 EUR) z Działania 4.5 *Wspieranie energooszczędności* (CS 2i) na nowy Priorytet XVI *Odporna infrastruktura obronna* (CS 3iii) – zmniejszenie dotyczy KI 043.

4. **usunięcie** z zakresu CS 4d), 4f) i 4g) w Priorytecie XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ **wsparcia szkoleń z zakresu obrony własnej** – zgodnie z informacją z Komisji Europejskiej ten typ wsparcia nie będzie kwalifikowalny;
5. przedstawienie Komisji Europejskiej szerokiej argumentacji w zakresie zastosowania **dotacyjnej formy wsparcia** w projektowanym nowym Priorytecie XIV Przemysł obronny (CS 1.7) i Priorytecie XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne (CS 2.12) programu FEL 2021-2027 – przekazano do Komisji Europejskiej w dniu **6 listopada 2025 r.** oraz dodatkowe wyjaśnienia w dniu **21 listopada 2025 r.** W dniu **24 listopada 2025 r.** Komisja poprosiła o kolejne informacje, na które otrzymała odpowiedź w dniu **25 listopada 2025 r.**
6. przedstawienie Komisji Europejskiej szerokiej argumentacji w zakresie **zmniejszenia alokacji środków z obszaru edukacji** w ramach CS 4e) i CS 4f) i przeniesienia ich na nowe priorytety realizowane w CS 4f) – przekazano do Komisji Europejskiej w dniu 14 listopada 2025 r.
7. w związku z **brakiem zgody Komisji Europejskiej na zmniejszenie środków na KI 125 i KI 126 w ramach CS 4.3** (wynikające z dokonanej realokacji w SZOP), koniecznym będzie dokonanie **dodatkowej realokacji środków z KI 165 na KI 125 i KI 126** w ramach trwającej obecnie aktualizacji w SZOP. Po jej zakończeniu, stosowne zmiany zostaną także uwzględnione w zmianie FEL 2021-2027.
8. w dniu 25 listopada 2025 r. Komisja Europejska przekazała **uwagi horyzontalne dotyczące zakresu wsparcia w CS 2.12.**

9. W związku z brakiem zgody KE na efektywność energetyczną w propozycji zmiany programu w **CS 2.12**, środki te zostaną przeniesione na **CS 2.5** (bezpieczeństwo wodne) ze względu na:

- trzykrotne przekroczenie zapotrzebowania wykazanego we wnioskach o dofinansowanie względem dostępnej alokacji na ostatni nabór w zakresie wod.-kan.;
- wzrost o 6% zapotrzebowania na wodę (zgodnie z danymi GUS);
- 3-krotny wzrost ilości incydentów związanych z cyberatakami na infrastrukturę wodną;
- niski % zwodociągowania i skanalizowania województwa lubelskiego (odpowiednio 14. i 16. miejsce w kraju);
- wzrost o 4% awarii sieci wodociągowych oraz wzrost o 4% straty wody;
- środki przenoszone na CS 2.5 w znaczący sposób realizują wymaganą koncentrację tematyczną w zakresie klimatu.

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu [7/12]

5 listopada 2025 r.

Przekazanie odpowiedzi na uwagi MFiPR do proponowanych zmian w programie FEL 2021-2027.

Zmiany w propozycji nowych obszarów wsparcia w FEL 2021-2027 w związku z uwagami MFiPR:

1. wyasygnowanie dodatkowej realokacji środków z Działania 2.5 Usługi dla MŚP w wysokości 1 250 000 EUR na kategorię interwencji 058 w CS 2.5 w Priorytecie XV, która **realizuje cele klimatyczne** oraz urealnienie wartości alokacji na kategorii interwencji w oparciu o zakontraktowane oraz planowane do zakontraktowania środki i wykazanie ich w zmienionym programie FEL 2021-2027. **Tym samym, osiągnięty zostanie minimalny poziom 30 % koncentracji środków EFRR na potrzeby osiągnięcia celów klimatycznych**, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. – zmiana wynika z uwagi MFiPR, że propozycja zmiany programu powoduje spadek alokacji na cele klimatyczne poniżej wartości określonej w Kontrakcie Programowym dla Województwa Lubelskiego i zastrzeżenia, że zgoda MFiPR będzie uzależniona od tego, czy pozostałe programy zapewnią odpowiednią nadwyżkę alokacji na klimat na poziomie całej Umowy Partnerstwa;
2. **usunięcie z zakresu CS 4f) w Priorytecie XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+ odniesienia do wsparcia realizowanego w żłobkach** – w związku z uwagą MFiPR, że w programie krajowym FERS realizowane są m.in. szkolenia dla nowych kadr instytucji opieki nad dziećmi do lat 3, które zakładają m.in. kurs z pierwszej pomocy. W programie FEL 2021-2027 proponuje się realizację szkoleń dla kadr instytucji opieki nad dziećmi powyżej lat 3.

Uwagi MFiPR w zakresie interwencji planowanej w CS 3.3 (obszar zdrowia):

Uwagi w zakresie:

- wsparcia dotyczącego zwiększenia poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach,
- wsparcia krytycznej na poziomie lokalnym/ regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt, wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych.

MFiPR zwróciło uwagę na konieczność zapewnienia rozdzielności wsparcia projektów ze środków FEL 2021-2027 ze wsparciem projektów złożonych do komponentu D KPO przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie. Wnioskodawca wyjaśnił, że planowane inwestycje, zarówno w ramach KPO, jak i FEL 2021-2027, są zupełnie odrębnymi przedsięwzięciami i zakres rzeczowy obu projektów nie jest tożsamy ani w odniesieniu do rodzaju świadczeń, ani w odniesieniu do miejsca ich realizacji. W toku dalszych uzgodnień zmian Programu lub na etapie przygotowywania przedsięwzięcia być może konieczne będą uzgodnienia z Ministerstwem Zdrowia lub IZ FENIKS, dotyczące zgody na odstępstwo.

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu [9/12]

Uwagi MFiPR w zakresie interwencji planowanej w CS 3.3 (obszar zdrowia):

Uwaga horyzontalna do obszaru zdrowia – w MFiPR trwają prace związane z uzgodnieniem trybu i zakresu, w jakim właściwi Wojewodowie będą potwierdzali zgodność danego przedsięwzięcia z Wojewódzkim Programem Ochrony Ludności.

➤ IZ PR poinformowała także MFiPR, że:

- **opisy planowanych do realizacji w ramach CS 3.3 FEL 2021-2027 projektów** - Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie oraz Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego SP ZOZ w Lublinie - **zostaną przekazane do Ministerstwa Zdrowia oraz IZ FENIKS w celu odpowiednich uzgodnień oraz ewentualnej zgody na odstępstwo dla możliwości ich realizacji;**
- Wojewoda Lubelski potwierdził, że Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie jest podmiotem leczniczym udzielającym świadczeń na obszarze województwa lubelskiego o krytycznym znaczeniu w sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego;
- na spotkaniu technicznym z KE w dniu 30 października 2025 r., w którym uczestniczyło MFiPR, IZ FEL przedstawiła szczegółowe zakresy projektów w obszarze zdrowia, co do którego KE nie wносиła uwag. Ponadto KE jest posiadaniu zakresu tychże projektów. Jednocześnie KE poinformowała IZ FEL, że nie będzie opiniować pojedynczych przedsięwzięć.

➤ W odniesieniu do kwestii potwierdzania przez Wojewodów zgodności danego przedsięwzięcia z **Wojewódzkim Programem Ochrony Ludności**, IZ PR podjęła roboczy kontakt z Wojewodą Lubelskim w tym zakresie (spotkanie w dniu 21 listopada 2025 r., podczas którego Wojewoda Lubelski pozytywnie zaopiniował obrane przez IZ kierunki zmian programu).

7 listopada 2025 r.

Uchwała nr CLXXXV/3576/2025 Zarządu Województwa Lubelskiego w sprawie przyjęcia projektu zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Zatwierdzone dokumenty w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego to:

- ✓ Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w trybie „rejestruj zmiany”;
- ✓ Wykaz zmian w programie Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;
- ✓ Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu.

W tym samym dniu zostały one przekazane do:

- Członków KM FEL celem konsultacji i zatwierdzenia,
- Komisji Europejskiej celem roboczych uzgodnień,
- Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej celem roboczych uzgodnień.

2. etap przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 – przebieg procesu [11/12]

17 listopada 2025 r.

Przekazanie projektu zmiany FEL 2021-2027 do **Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (RDOŚ)** i **Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (LPWIS)** - prośba o odstąpienie w zakresie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. **Ww. instytucje uzgodniły odstąpienie od przeprowadzenia SOOŚ (LPWIS - pismem z dnia 21 listopada 2025 r., RDOŚ – pismem z dnia 25 listopada 2025 r.).**

do 24 listopada 2025 r.

Konsultacje dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027 na forum KM FEL.

26 listopada 2025 r.

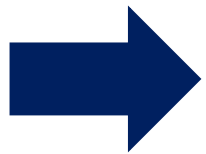
Posiedzenia Grup Roboczych KM FEL 2021-2027 – omówienie sposobu rozpatrzenia uwag i zmian wprowadzonych do dokumentów przeglądu śródkresowego FEL 2021-2027.

28 listopada 2025 r.

Planowane podjęcie uchwały KM FEL w sprawie zatwierdzenia propozycji zmian w programie FEL 2021-2027.

Kolejne kroki

- Ewentualne dalsze uzgodnienia z **Komisją Europejską (do 2 grudnia 2025 r. trwają konsultacje wewnętrzne i międzyresortowe w Komisji Europejskiej)**
- **2 grudnia 2025 r.** - roczne spotkanie z Komisją Europejską na temat wdrażania FEL 2021-2027 i jego zmiany
- Ewentualne uzgodnienia z MFiPR i uzyskanie **formalnej opinii MFiPR**
- Zatwierdzenie przez **Zarząd Województwa Lubelskiego** przed przekazaniem do Komisji Europejskiej

Do 31 grudnia 2025 r. – przekazanie dokumentów w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego przez SFC2021 do Komisji Europejskiej (zmiana programu FEL 2021-2027, wykaz zmian i Formularz oceny uzupełniającej programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu).

Propozycja zmiany programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 w ramach 2. etapu przeglądu śródkresowego

Nowe Priorytety w strukturze FEL 2021-2027

EFRR

Priorytet XIV Przemysł obronny	CS 1.7	30 000 000 EUR
Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne ~~i energetyczne~~	CS 2.5 ~~2.12~~	34 988 327 EUR ↑ ~~21 875 000 EUR~~ + ~~13 113 327 EUR~~
Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna	CS 3.3	125 428 098 EUR

Łącznie
EFRR:

190 416 425 EUR

11,02 %

EFS+

Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+	Art. 12 c CS 4a) 4d) 4f) 4g)	49 346 786 EUR 3 809 100 EUR 24 338 268 EUR 8 618 917 EUR 12 580 500 EUR
Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+	Art. 12 d CS 4a) 4d)	9 985 489 EUR 2 539 400 EUR 7 446 089 EUR

Łącznie EFS+:

59 332 275 EUR

8,43 %

Alokacja na nowe Priorytety:

249 748 700 EUR

(1 064 379 009,64 PLN)

(tj. 10,27% alokacji FEL)

Kurs 09.2025:
1 EUR
=4,2618 PLN

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Proponowany zakres wsparcia w ramach nowych Priorytetów FEL 2021-2027 [2/11]

REALOKACJE ŚRODKÓW EFRR

Z Działania	CS	PLN	EUR	na CS	PLN	EUR	Nowy Priorytet	PLN	EUR
1.6	1iv	-2 045 664,00	-480 000,00	1.7	127 854 000,00	30 000 000,00	Priorytet XIV Przemysł obronny	127 854 000,00	30 000 000,00
4.6 (IF)	2i	-125 808 336,00	-29 520 000,00						
2.5	1iii	-13 531 215,00	-3 175 000,00	2.5	93 226 875,00 149 113 252,00	21 875 000,00 34 988 327,00	Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne	149 113 252,00	34 988 327,00
2.7		-15 768 660,00	-3 700 000,00						
4.1	2i	-34 094 400,00	-8 000 000,00						
4.9 (IF)	2ii	-29 832 600,00	-7 000 000,00						
4.1	2i	-37 430 899,29	-8 782 885,00	2.12	55 886 377,00	13 113 327,00			
7.10 (IF)	4vi	-16 356 745,78	-3 837 990,00						
11.6 (IF)	5ii	-2 098 731,93	-492 452,00	3.3	568 643 868,05	133 428 098,00	Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna	534 549 468,05	125 428 098,00
4.1 (IF)	2i	-90 184 286,48	-21 161 079,00						
4.5 (IF)		-48 511 502,58	-11 382 867,00						
4.4 (IF)		-23 671 507,52	-5 554 345,00						
4.7 (IF)	2ii	-217 078 171,13	-50 935 795,00						
4.8 (IF)		-122 739 840,00	-28 800 000,00						
4.9 (IF)		-12 785 400,00	-3 000 000,00						
11.1 (IF)	5i	-10 838 746,14	-2 543 232,00						
11.4 (IF)	5ii	-4 722 146,85	-1 108 017,00						
11.5 (IF)		-4 017 867,35	-942 763,00						
		811 516 720,05	190 416 425,00					811 516 720,05	190 416 425,00

W wyniku realokacji środków na nowe Priorytety dokonano dostosowania wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu w dotychczasowych priorytetach FEL 2021-2027.

REALOKACJE ŚRODKÓW EFS+

Z Działania	CS	PLN	EUR	na CS	PLN	EUR	Nowy Priorytet	PLN	EUR
8.4	4j	-2 516 597,16	-590 501,00	4a	16 233 626,64	3 809 101,00	Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+	210 306 132,57	49 346 786,00
9.2	4a	-1 968 951,60	-462 000,00						
9.4	4c	-596 652,00	-140 000,00						
9.7	4d	-11 151 425,88	-2 616 600,00						
8.3	4i	-8 523 600,00	-2 000 000,00	4d	103 724 830,56	24 338 268,00			
9.6	4d	-32 461 751,30	-7 616 911,00						
10.1	4e	-62 739 479,26	-14 721 357,00						
8.6	4k	-53 615 574,90	-12 580 500,00	4g	53 615 574,90	12 580 500,00			
8.7	4k	-3 328 423,18	-780 990,00	4f	36 732 100,47	8 618 917,00			
8.9	4l	-9 333 342,00	-2 190 000,00						
10.5	4f	-6 004 565,09	-1 408 927,00						
10.6	4g	-18 065 770,20	-4 239 000,00						
9.6	4d	-31 733 742,10	-7 446 089,00	4d	31 733 742,10	7 446 089,00	Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+	42 556 157,02	9 985 489,00
9.7	4d	-10 822 414,92	-2 539 400,00	4a	10 822 414,92	2 539 400,00			
		252 862 289,59	59 332 275,00					252 862 289,59	59 332 275,00

W wyniku realokacji środków na nowe Priorytety dokonano dostosowania wartości docelowych wskaźników produktu i rezultatu w dotychczasowych priorytetach FEL 2021-2027.

Zmniejszenie alokacji wdrażanej w formie instrumentów finansowych (IF) na rzecz wsparcia dotacyjnego

- Propozycja realokacji środków w FEL 2021-2027 na nowe Priorytety dotyczy w znacznej części środków wdrażanych w formie IF. W ich konsekwencji alokacja IF zmniejszy się o **158 134 096 EUR (z 343 848 539 EUR – 14,14% alokacji programu na 185 714 443 EUR – 7,64% alokacji programu)**, na co Komisja Europejska wstępnie wyraziła zgodę.

- Podczas spotkania technicznego w dniu 30 października 2025 r., Komisja Europejska nie zakwestionowała proponowanego zakresu wsparcia w nowych Priorytetach programu FEL 2021-2027. Jednocześnie Komisja Europejska poddała pod wątpliwość jedynie dotacyjną formę wsparcia w CS 1.7 (zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych) i CS 2.12 (wspieranie rozbudowy połączeń wzajemnych oraz powiązanej infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej, magazynowej i pomocniczej, a także ochrony krytycznej infrastruktury energetycznej oraz rozwoju infrastruktury ładowania), w których widziałyby za zasadne zastosowanie także instrumentów finansowych.
- W związku z powyższym, **szczegółowa argumentacja** w zakresie zastosowania dotacyjnej formy wsparcia w projektowanym nowym Priorytecie XIV Przemysł obronny (CS 1.7) i Priorytecie XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne (CS 2.12) programu FEL 2021-2027 została przekazana Komisji Europejskiej w dniach **6 i 21 listopada 2025 r.**, a także ujęta w dokumencie pn. „Formularz oceny uzupełniającej programu FEL 2021-2027 w ramach II etapu śródkresowego przeglądu wdrażania programu”. W dniu **24 listopada 2025 r.** Komisja Europejska zwróciła się o kolejne wyjaśnienia, które przekazaliśmy 25 listopada 2025 r.

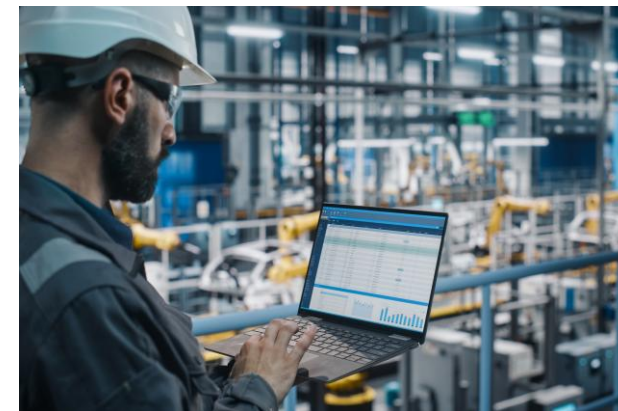
Priorytet XIV Przemysł obronny - EFRR

30 000 000 EUR

CS 1.7 *zwiększanie zdolności przemysłowych w celu wspierania zdolności obronnych, przy priorytetowym traktowaniu zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania*

Planowany zakres wsparcia:

- **wsparcie przedsiębiorstw, działających w branży bezpieczeństwa i obronności** poprzez dofinansowanie projektów dotyczących linii produkcyjnych, zakupu technologii, produkcji i usług w zakresie bezpieczeństwa i obronności, w tym cyberbezpieczeństwa;
- **zwiększenie potencjału przemysłowego, usługowego przedsiębiorstw w celu wspierania produktów i usług podwójnego zastosowania** (np. przedsiębiorcy produkujący obuwie, opony, odzież, żywność lub świadczący usługi itp.).

Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne ~~i energetyczne~~ - EFRR

~~21 875 000 EUR~~
34 988 327 EUR

CS 2.5 *wspieranie bezpiecznego dostępu do wody, zrównoważonej gospodarki wodnej obejmującej zintegrowane zarządzanie wodą, a także odporności wodnej*

Planowany zakres wsparcia:

- **budowa/przebudowa/remont** ujęć wody, stacji uzdatniania wody, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, oczyszczalni oraz doposażanie tej infrastruktury w rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo, cyberbezpieczeństwo i niezawodność (zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych);
- **wsparcie szpitali i innych budynków użyteczności publicznej** w zakresie zapewnienia źródeł zaopatrzenia w wodę, w tym infrastrukturę do ujmowania wody na wypadek awarii/sytuacji kryzysowe;
- **inwestycje w technologie i systemy informatyczne** dotyczące zarządzania wodą, w tym cyberbezpieczeństwo.

Wsparcie będą mogły uzyskać projekty z zakresu gospodarki ściekowej w aglomeracjach od co najmniej 2 tys. do poniżej 15 tys. RLM ujętych w KPOŚK, które nie spełniają wymogów Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne - EFRR

~~13 113 327 EUR~~

CS 2.12 *wspieranie rozbudowy połączeń wzajemnych oraz powiązanej infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej, magazynowej i pomocniczej, a także ochrony krytycznej infrastruktury energetycznej oraz rozwoju infrastruktury ładowania*

Planowany zakres wsparcia:

- Rozwiązania mające na celu **zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej**;
- **Budowa magazynów energii, w tym elektrycznej i ciepłej**, wraz ze źródłami OZE instalowanymi w celu zapewniania ciągłości funkcjonowania danego podmiotu (w tym szpitali/budynków użyteczności publicznej) w sytuacjach kryzysowych.

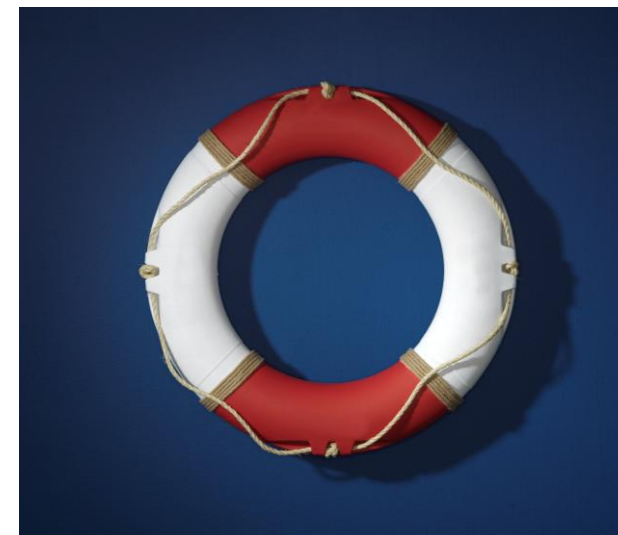
Priorytet XVI Odporna infrastruktura krytyczna - EFRR

125 428 098 EUR

CS 3.3 *rozwój odpornej infrastruktury obronnej, przy priorytetowym traktowaniu infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym w celu wspierania mobilności wojskowej w Unii, oraz zwiększanie gotowości cywilnej*

Planowany zakres wsparcia:

- **Wsparcie krytycznej na poziomie lokalnym/regionalnym infrastruktury szpitali i ratownictwa medycznego** w zakresie przygotowania na wypadek sytuacji kryzysowej lub konfliktu zbrojnego, w tym inwestycje w sprzęt i wyposażenie medyczne, magazyny z wyposażeniem związane z przygotowaniem do sytuacji kryzysowych;
- **Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT w szpitalach i ratownictwie medycznym;**
- Inwestycje w zakresie **zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego** – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego.

Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo [1/2]

Wsparcie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa

(art. 12c)

49 346 786 EUR

Planowany zakres wsparcia:

CS 4a):

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, biernych zawodowo, poszukujących pracy w zakresie obronności, mająca na celu podniesienie kompetencji i umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie technologii podwójnego zastosowania (dual use).

CS 4d):

- **Szkolenia** z zakresu bezpieczeństwa/obronności cywilnej dla ludności w zakresie gotowości cywilnej – realizowane poza BUR;
- **Poszerzenie wsparcia o szkolenia dla osób stanowiących wsparcie w zakresie obrony cywilnej i sił zbrojnych** np. nabycie kwalifikacji przez kierowców służb ratunkowych w zakresie prawa jazdy kat. "C";
- **Przekwalifikowanie pracowników** z sektorów zagrożonych redukcją etatów na potrzeby przemysłu obronnego.

Priorytet XVII Obronność i bezpieczeństwo [2/2]

Wsparcie rozwoju umiejętności w dziedzinie gotowości cywilnej, w przemyśle obronnym, w tym w odniesieniu do zdolności w zakresie podwójnego zastosowania, oraz w dziedzinie cyberbezpieczeństwa

(art. 12c)

49 346 786 EUR

CS 4f):

- **Realizacja wsparcia edukacyjnego** w zakresie cyberbezpieczeństwa i/lub gotowości cywilnej w przedszkolach, szkołach i uczelniach.
- **Kursy z zakresu obsługi nowoczesnych technologii w przemyśle obronnym i technologii dual-use** w ramach kształcenia zawodowego i ogólnego, odpowiednie do zdiagnozowanych potrzeb rynku pracy.

CS 4g):

- **Szkolenia** z zakresu bezpieczeństwa/obronności cywilnej dla ludności w zakresie gotowości cywilnej – realizowane poza BUR;
- **Poszerzenie wsparcia o szkolenia dla osób stanowiących wsparcie w zakresie obrony cywilnej i sił zbrojnych** np. nabycie kwalifikacji przez kierowców służb ratunkowych w zakresie prawa jazdy kat. "C".

Priorytet XVIII Dekarbonizacja EFS+

Wsparcie na szkolenia służące nabywaniu, podnoszeniu i zmianie kwalifikacji w celu dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian przyczyniających się do dekarbonizacji zdolności produkcyjnych

(art. 12d)

9 985 489 EUR

CS 4a):

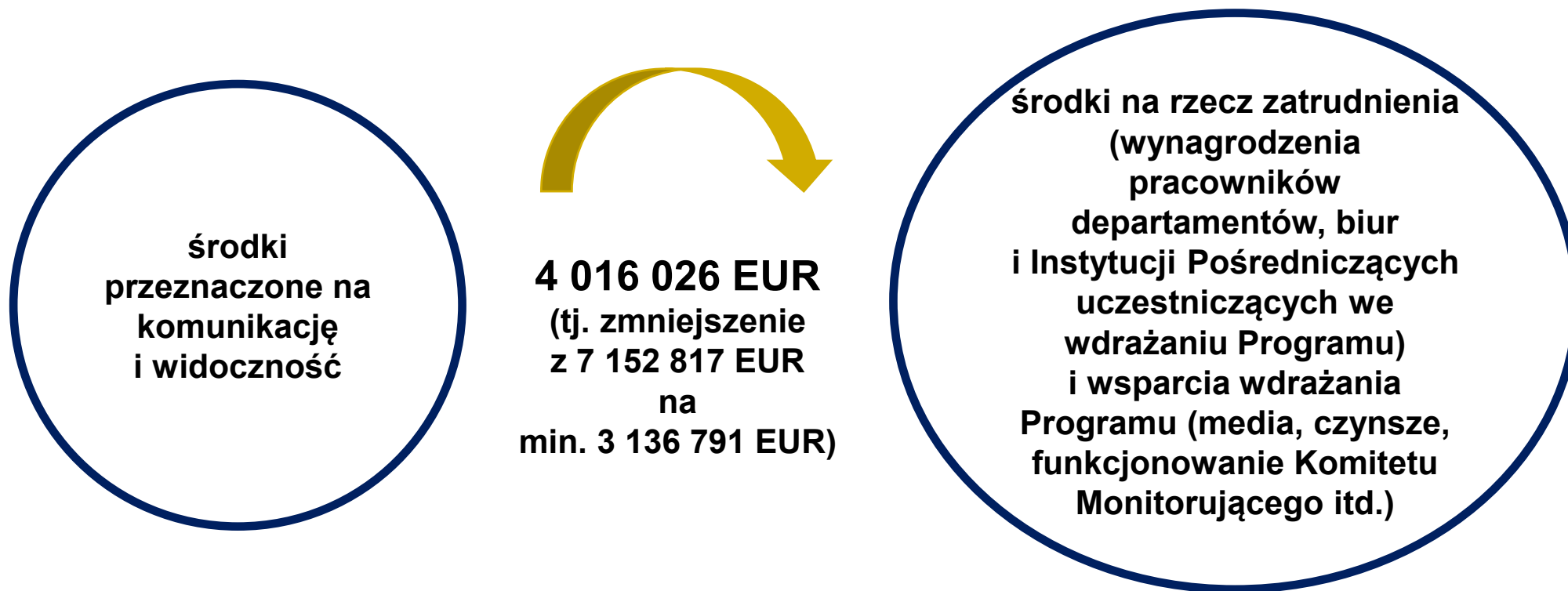
Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, biernych zawodowo, poszukujących pracy w zakresie dekarbonizacji, mająca na celu podniesienie kompetencji i umiejętności oraz nabycie kwalifikacji i zwiększenie szans na znalezienie zatrudnienia w sektorach związanych z dekarbonizacją.

CS 4d):

- **Szkolenia** dla pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców w zakresie dekarbonizacji zdolności produkcyjnych, realizowane poza BUR.

Zmiana w budżecie Pomocy Technicznej dotycząca środków przeznaczonych na komunikację i widoczność w związku z planowanym wydłużonym okresem jego wdrażania, tj. do 2030 r.

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej w przedmiotowej sprawie nie ma możliwości zwiększenia środków przeznaczonych na Pomoc Techniczną, zatem istnieje konieczność wygenerowania oszczędności w jej ramach, m.in. poprzez zmniejszenie środków przeznaczonych na komunikację i widoczność.

Zmiany FEL 2021 – 2027 ujęte w 2. etapie przeglądu śródkresowego, które nie wynikają z utworzenia nowych Priorytetów [1/2]:

1. dostosowanie wysokości alokacji na poszczególne kategorie interwencji w zakresie indykatywnego podziału zaprogramowanych zasobów (UE) według rodzaju interwencji do realokacji środków pomiędzy celami szczegółowymi, procedowanych w SZOP FEL 2021-2027;
2. zmiany wartości wskaźników:

w Priorytecie 1 Badania naukowe i innowacje (CS 1i):

- ✓ zwiększenie wartości docelowej (2029) wskaźnika produktu RCO008 Nominalna wartość sprzętu na potrzeby badań naukowych i innowacji.
- ✓ zwiększenie wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe).

Zmiany FEL 2021 – 2027 ujęte w 2. etapie przeglądu śródkresowego, które nie wynikają z utworzenia nowych Priorytetów [2/2]:

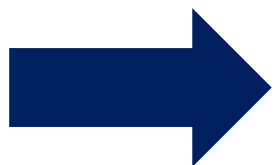
w Priorytecie 2 Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu:

- ✓ zwiększenie wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR002 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne (w tym: dotacje, instrumenty finansowe) - CS 1ii;
- ✓ zwiększenie wartości docelowej (2029) wskaźnika produktu RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji - CS 1iii;
- ✓ zwiększenie wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR003 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe - CS 1iii;
- ✓ zwiększenie wartości docelowej (2029) wskaźnika rezultatu RCR004 MŚP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne - CS 1iii.

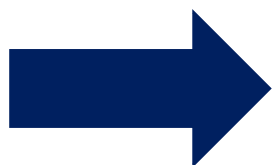
w Priorytecie 3 Ochrona zasobów środowiska i klimatu – CS 2vi:

- ✓ usunięcie wskaźnika produktu PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych.
- ✓ dodanie dwóch wskaźników produktu RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) oraz RCO002 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w formie dotacji.

Zmiany FEL 2021 – 2027:

były przedmiotem spotkania z Wojewodą Lubelskim w dniu 21 listopada 2025 r., podczas którego potwierdzony został kierunek oraz zasadność proponowanych działań;

zostały poparte przez Pana Krzysztofa Żuka, Członka KM FEL, reprezentującego Unię Metropolii Polskich, który proponowany kierunek zmian ocenił jako bardzo dobry (list popierający z dnia 24 listopada 2025 r.);

zostały uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w zakresie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Stanowisko wobec uwag do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027- II etap wraz z autokorektami IZ FEL 2021-2027

Zgłoszone na forum KM FEL uwagi dotyczyły:

1. Zmiany zapisu w zakresie wsparcia EFS+ tak, aby był zgodny z obowiązującą nomenklaturą, tj. **Podnoszenie umiejętności i kompetencji oraz nabywanie kwalifikacji z zakresu obronności i bezpieczeństwa**
2. Dostosowania nazw wskaźników do zaktualizowanej Listy Wskaźników Kluczowych (LWK) EFS+, wysłanej do IZ PR 20.11.2025 r.

Uwaga uwzględniona

Dokonano korekty zapisu zgodnie ze zgłoszoną uwagą, posłużono się wyrażeniem „nabywanie kwalifikacji” zamiast „podnoszenie kwalifikacji”.

Uwaga uwzględniona

We wszystkich nowych priorytetach EFS+ kompleksowo dostosowano nazwy wskaźników w zakresie EFS+ do zaktualizowanej Listy Wskaźników Kluczowych (LWK) EFS+.

Stanowisko wobec uwag do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027- II etap wraz z autokorektami IZ FEL 2021-2027

3. Wyjaśnienia, jakiego rodzaju **wsparcie edukacyjne** przewidziane jest w tym nowym priorytecie (kursy, warsztaty, szkolenia, studia podyplomowe) w Priorytecie XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+, CS 4f).

Wyjaśnienie

W ramach wsparcia edukacyjnego zaplanowano działania, które wprost skutkować będą podniesieniem umiejętności i kompetencji oraz nabywaniem kwalifikacji (np. kursy, szkolenia, studia podyplomowe). Szczegółowe informacje o rodzajach działań możliwych do realizacji w ramach wsparcia edukacyjnego zostaną uwzględnione na dalszych etapach programowania (np. SZOP FEL 2021-2027 „Kluczowe warunki realizacji projektów”, specyficzne kryteria wyboru projektów).

4. Wskazania w Priorytecie XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+, CS 4f), że w przypadku działań realizowanych dla uczelni oraz studentów nie będą one powielać rozwiązań oferowanych na poziomie krajowym, czyli m.in. nie będą dotyczyć tworzenia i modyfikacji kierunków kształcenia.

Uwaga uwzględniona

W treści programu w CS 4f) w części Powiązane rodzaje działań dodano zapis:

„Działania realizowane dla uczelni oraz studentów nie będą powielać rozwiązań oferowanych na poziomie krajowym, czyli m.in. nie będą dotyczyć tworzenia i modyfikacji kierunków kształcenia.”

Stanowisko wobec uwag do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027- II etap wraz z autokorektami IZ FEL 2021-2027

5. Doprecyzowania w Priorytecie XVII Obronność i bezpieczeństwo EFS+, CS 4f), że działania edukacyjne skierowane do kadry w zakresie cyberbezpieczeństwa nie będą powielać działań realizowanych w tym zakresie na poziomie krajowym.

Uwaga uwzględniona

W treści programu w CS 4f) w części Powiązane rodzaje działań dodano zapis:

„Działania edukacyjne skierowane do kadry w zakresie cyberbezpieczeństwa nie będą powielać działań realizowanych w tym zakresie na poziomie krajowym”.

6. Zastrzeżenia przez MFiPR, że zgoda MFiPR będzie uzależniona od tego, czy pozostałe programy zapewnią odpowiednią nadwyżkę na poziomie całej Umowy Partnerstwa (alokacja na cele klimatyczne spada poniżej wartości określonej w Kontrakcie programowym)

Wyjaśnienie

W ramach proponowanych zmian IZ zapewniła, że alokacja na cele klimatyczne w ramach FEL 2021-2027 wynosi minimum 30% środków EFRR w programie, zgodnie z zapisami art. 6 ust. 1 rozporządzenia ogólnego 2021/1060.

Stanowisko wobec uwag do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027- II etap wraz z autokorektami IZ FEL 2021-2027

7. Korekty w Priorytecie X Lepsza edukacja (EFS+), w CS 4f, kodu wskaźnika „Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich” na PLEFCO05 (w programie jest PLFCO05).

Uwaga uwzględniona

IZ PR dostosowała numer identyfikacyjny wskaźnika do brzmienia z LWK EFS+, zgodnie z uwagą MFiPR

8. Wskazania, że w kontekście art. 7 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia (UE) nr 2021/1058, inwestycje w ramach nowych celów nie będą mogły być skupione wokół typowej infrastruktury lotniczej (np. pasy, płaszczyzny postojowe). Nowe projekty w tym zakresie powinny być skupione wokół poprawy bezpieczeństwa i/lub ochrony środowiska.

Wyjaśnienie

W ramach Priorytetu XVI *Odporna infrastruktura krytyczna* typ projektu „*Inwestycje w zakresie zwiększenia odporności i bezpieczeństwa ruchu lotniczego – systemy związane z organizacją i bezpieczeństwem transportu ruchu lotniczego*” zaplanowano realizację projektów Portu Lotniczego Lublin S.A. W opinii IZ FEL, na podstawie opisów przedsięwzięć przekazanych przez PLL S.A., zaplanowane inwestycje w zakresie infrastruktury lotniczej służące poprawie bezpieczeństwa wpisują się w możliwy do zakres wsparcia wynikający z art. 7 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia (UE) nr 2021/1058, zgodnie z którym wsparcie regionalnych portów lotniczych zdefiniowanych w art. 2 pkt 153 rozporządzenia (UE) nr 651/2014 (tj. port lotniczy, w którym średni roczny przepływ pasażerów nie przekracza 3 mln osób) może zostać udzielone m.in. na inwestycje w ochronę, bezpieczeństwo, jak i systemy zarządzania ruchem lotniczym wynikające z badań nad systemem zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej.

Stanowisko wobec uwag do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027- II etap wraz z autokorektami IZ FEL 2021-2027

9. W przypadku priorytetu 4 nie ma w Programie wystarczającej ilości środków do planowanego przeniesienia (zmniejszenia alokacji) – na podstawie danych z arkusza limitów kontraktacji. Obecna wysokość UPLN uniemożliwia przeniesienie wskazanej ilości środków. Warunkiem przesunięcia tych środków jest zmniejszenie kwoty UPLN i uwolnienie środków w odpowiedniej wysokości.

Wyjaśnienie

Realokacja środków z Priorytetu 4 Efektywne wykorzystanie energii w zdecydowanej mierze dotyczy realokacji środków wdrażanych w formie Instrumentów Finansowych zaangażowanych obecnie w umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Instytucja Zarządzająca prowadzi obecnie dialog z Komisją Europejską odnośnie wysokości środków, które mogą być przeniesione z IF do nowych priorytetów tzw. „obronnościowych”. W związku z tym ostateczna kwota środków, jaka będzie przenoszona z Priorytetu 4 zależy od zgody KE odnośnie zmian w Instrumentach Finansowych, a następnie aneksowania umów z BGK, poprzez zmniejszenie wartości tych umów, na które wyraził zgodę BGK.

Stanowisko wobec uwag do dokumentów przeglądu śródkresowego programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027- II etap wraz z autokorektami IZ FEL 2021-2027

Najważniejsze autokorekty IZ PR:

1. **Priorytet 4 Efektywne wykorzystanie energii, CS 2i** – IZ dostosowała wartości alokacji na poszczególne kody interwencji w zakresie form finansowania do ostatecznych realokacji środków zaproponowanych w programie FEL 2021-2027 – zmiana dotyczy instrumentów finansowych.
2. **Priorytet XV Bezpieczeństwo wodne i energetyczne, CS 2xii** - Wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu - IZ dokonała korekty numerów identyfikacyjnych wskaźnika produktu i wskaźnika rezultatu w związku ze zmianą rodzaju wskaźnika ze wskaźnika wspólnego na wskaźnik specyficzny dla programu.
3. **Zmiany w zakresie EFS+** dotyczące dostosowania wskaźników do LWK oraz stosowania wyrażenia „nabywanie kwalifikacji” zamiast „podnoszenie kwalifikacji” – uzupełnienie we wszystkich miejscach programu, zgodnie z uwagami MFIPR.

Fundusze Europejskie

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Lubelskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

